

A falta que el 2024 s'obtinga la confirmació definitiva, el Delta ha guanyat la batalla a un dels invasors més temuts pel seu impacte negatiu en els ecosistemes: la granota toro. La previsible erradicació es convertiria en un cas d'èxit insòlit al planeta

L'erradicació de la granota toro al delta de l'Ebre esdevé un cas únic al món

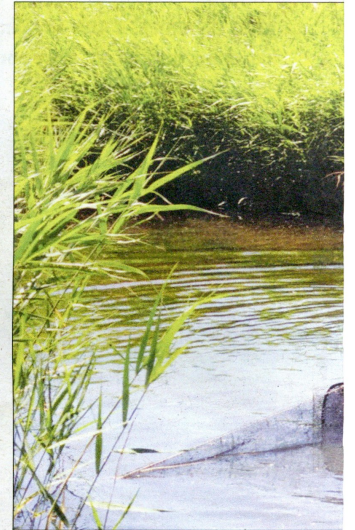
Terres de l'Ebre Òscar Meseguer

Tècnicament, el Parc Natural del Delta de l'Ebre ha derrotat la temuda granota toro (*Lithobates catesbeianus*), la segona granota més gran del món i una espècie exòtica originària de l'Amèrica del Nord que està inclosa en la llista de les 100 espècies invasores més nocives del món pel seu impacte ecològic i que el 2018 va aconseguir reproduir-se per primer cop a l'estat espanyol. Concretament, en un filtre verd – un aiguamoll artificial que funciona com a filtre biològic per millorar la qualitat de l'aigua – de l'hemidelta esquerre, al Baix Ebre. Després de l'aplicació de mesures contundents per part del parc, des del 2020 les proves d'ADN ambiental a les masses d'aigua –per localitzar el rastre de la granota en el medi– ja havien revelat un descens progressiu de la població, fins que l'any passat les restes biològiques detectades corresponien aproximadament a només tres exemplars. Enguany, tant el mostreig fet al maig com el que es va materialitzar al juliol, que han inclòs 15 punts diferents, han donat negatiu. És a dir, la petjada de la granota toro s'ha esborrat. És la primera vegada que això passa en un lloc del món colonitzat per la granota, si bé el seu grau de penetració al delta de l'Ebre havia estat limitat.

Al juliol es repetix la prova de l'ADN ambiental perquè l'aigua ja ha circulat més pel Delta, on la majoria de masses d'aigua i xarxes de reg dels arrossars estan interconnectades, i el resultat es considera més inequívoc que al maig. L'ADN ambiental (environmental DNA en anglès: Go Fish eDNA) és una eina genètica que s'utilitza per detectar una espècie a través d'una mostra d'aigua, sense capturar l'exemplar. Es pot adaptar a cada espècie i és considerat un test fidedigne, segons explica la tècnica del Parc Natural del Delta, Nati Franch. Com més vegades cal replicar el mesurament per tal d'obtenir un positiu, més baixa és

Imatges d'una presa de mostres d'aigua per a fer les proves d'ADN ambiental i -al costat- d'una prospecció i pesca amb salabres feta durant les campanyes de control de

Totes les proves d'ADN ambiental en masses d'aigua han donat enguany negatiu, però encara es repetiran el 2024

la densitat de població de l'espècie en qüestió.

Franch reconeix que si bé **"amb dades objectives"** es pot afirmar que la granota toro està erradicada del Delta, cal ser molt prudents, com sempre, amb les espècies invasores, i l'any que ve **"tocarà repetir"** les proves d'ADN ambiental.

Ja no es faran –enguany ja no se n'han fet– les prospeccions manuals per intentar capturar-ne exemplars, que és el que el 2018, amb la col·laboració de voluntaris, va permetre mantenir a ratlla la perillosa granota: entre juny i octubre d'aquell any, es van arribar a capturar més de 1.000 exemplars. Altres mesures complementàries a estes batudes van ser el confinament de la zona

Els tècnics del Parc Natural reivindiquen que és el primer cas en què triomfa un pla d'erradicació contra este invasor exòtic

zero amb una tanca, tot i que ja se'n van capturar alguns exemplars fora d'este perímetre, i la salinització tant de les cubetes del filtre verd d'Illa de Mar com dels desguassos perimetral. La salinització el que fa és eliminar-ne les cries, els capgrossos, que són molt difícils de capturar per altres mètodes.

El Parc Natural va haver de redactar a cuitacorrents un pla de xoc i enviar-lo al ministeri, ja que l'espècie figura en els catàlegs normatius espanyol i europeu com a espècie invasora que cal combatre amb plans d'acció específics. Tot plegat es va revelar efectiu, perquè el 2019, primer any d'aplicació de l'ADN ambiental, en un primer mostreig no es van trobar restes de l'amfibi, però

posteriorment es va tornar a detectar la seua presència.

SEGONA ALARMA L'alarma va tornar a saltar l'estiu del 2020. Els mostrejos a l'aigua i les escoltes –la granota emet un so molt característic, similar al d'un bou, sobretot en època reproductora– havien estat negatius, però una mostra d'una massa d'aigua allunyada del filtre verd que havia estat el primer punt de detecció va donar positiu en aplicació de l'ADN ambiental. A més a més, se'n va localitzar un exemplar adult mort a set quilòmetres de la zona zero del 2018. La densitat semblava baixa, però no es podia precisar la situació i els tècnics van témer el pitjor. La granota adulta caça tot el que l'envolta i pot ingerir petits peixos i mol·luscs, fins i tot amfibis nadius i de la seua pròpia espècie. Sobretot impacta sobre l'hàbitat i sobre les espècies, i pot desplaçar o eliminar poblacions d'espècies autòctones. El director del Parc Natural, Francesc Vidal, s'hi referia com **"una espècie que és**

molt voraç i que menja altres granotes, peixos, ratolins, insectes, cries d'aus i tot el que li passa pel davant." A més a més, és transmissora de malalties i paràsits i pot ser hoste de fongs implicats en el declivi dels amfibis a escala global. Eliminar-la era tot un repte i ara els tècnics comencen a paladejar una sensació reconfortant.

La clau de l'èxit, segons Nati Franch, va ser la detecció precoç, el fet que la zona zero **"tenia unes característiques especials que en permetia el confinament i l'actuació"** i l'aplicació de totes les mesures que es tenien a l'abast en els dos primers mesos després de la primera captura. **"L'esforç més gran i més efectiu va ser l'inicial"**, conclou.

L'articulació d'aquell primer front de combat va estar fonamentada en bona part en el voluntariat del Parc Natural, que feia part de les prospeccions i les escoltes, mentre que el 2021 i el 2022 s'ha utilitzat la bioacústica, a través d'unes gravadores que enregistren el so am-